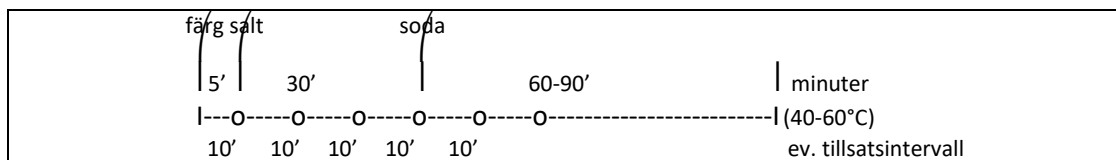

LEVAFIX / CA - FÄRGER

Under färgningen ingår Levafix E-färgämnen en kemisk förening med cellulosa-fibrer. Denna förening ger mycket goda tvätthårdigheter. Material som lämpar sig för färgning är bomull, lin, hampa, sisal, cellulosa-rayon, och rayonull (ej acetatrayon). Även siden kan färgas. Färgningen sker vid låg temperatur, 40–60°C. Kemikalier: Koksalt och kalcinerad natriumkarbonat (= vattenfri soda). Färgningstid: 90–120 minuter.

SCHEMATISKT FÄRGNINGSFÖRLOPP

- FÖRBEREDELSEARBETEN
  - Vägning av textilmaterialet
  - Beräkning av vatten-, färg- och kemikaliemängder
- FÄRGNINGEN

- SKÖLNING OCH EFTERTVÄTT

Färgbadets vattenmängd anpassas efter färgningsredskapet och beräknas i ett förhållande till textilmaterialets vikt. Vid färgning för hand, exempelvis balja, behövs förhållandet 1:30. Färgämnet beräknas i % av materialets vikt och är oberoende av färgbadets storlek. Maximal färgåtgång är 5% för mättade färgtoner. Vid sådana färgningar är det dessutom fördelaktigt att förlänga färgningstiden till 120 minuter.

Generell tabell för färgbadets sammansättning:

Färgämne (%)	Koksalt (g/l)	Soda (g/l) vid badförhållande:		
		1:30	1:10	1:5
<0,5	10–30	5	10	15
0,5–1	30–40	10	15	20
1–2	40–50	15	20	30
2–5	50–80	20	25	35

Exempel för färgning av 1 kg textilgodis:

30 liter vatten (1:30)			
Styrka (%)	Färgämne (g)	Koksalt (g)	Soda (g)
-0,5%	-5	300–900	150
0,5–1	5–10	900–1200	300
1–2	10–20	1200–1500	450
2–5	20–50	1500–2400	600

10 liter vatten (1:10)			
Styrka (%)	Färgämne (g)	Koksalt (g)	Soda (g)
-0,5	-5	100–300	100
0,5–1	5–10	300–400	150
1–2	10–20	400–500	200
2–5	20–50	500–800	250

Färgämnet som är i pulver- eller granulatform, strös och löses i en mindre mängd hett vatten och tillsättes färgbadet. (Hålles vatten på färgämnet kan mycket svårösliga klumpar bildas.)

Textilmaterialet sänks ned i badet och hålles i rörelse under färgningen. Efter 5 minuter sker salttillsatsen. Efter ytterligare 30 minuter tillsättes sodan. Saltets funktion är att dra färgämnet till fibern, sodans att binda färgämnet med fibern. För att uppnå så jämna färgningsresultat som möjligt delas salt- resp. sodatillsatsen upp i 3 delar och tillsättes med cirka 10 minuters mellanrum. Den första gärna mindre än de följande. Efter sista sodatillsatsen färgas minst 40 minuter. Önskas mättade färgtoner (5%) utökas tiden med ytterligare 30 minuter.

Under hela färgningsförloppet bör temperaturen hållas mellan 40–60°C. Vid för hög respektive för låg temperatur blir färgutbytet mindre med ljusare resultat som följd, och vid färgblandningar kan oönskade färgnyanser bli följden. Vid upprepade färgningar med samma önskade resultat, är det alltså viktigt att också upprepa färgningsförloppet med avseende på tid och temperatur.

Efter avslutad färgning skall kemikalier och all överskottsfärg avlägsnas. Detta sker genom upprepade varma sköljningar med därpå följande hettvätt (gärna 90°C) och ytterligare sköljning (kallt). Utföres detta tillfullo, d.v.s. att ingen synlig färg finns i sköljvattnet, så kan ingen ytterligare fällning ske vid senare tvätttillfällen.

FIBERN

Bör vara absolut ren och fri från appretur om färgämnet skall kunna ingå sin kemiska bindning. Vilket annars kan förorsaka flammiga och ofullständiga resultat. Skrynkelfribehandlad väv lämpar sig inte för reaktivfärger. På merceriserad bomull blir färgerna djupare än på obehandlad väv. Siden uppvisar varierande resultat.

VATTNET

Finns endast tillgång till hårt vatten bör avhärtningsmedel tillsättas. Exempelvis S-quest med 2g/l (eller 0,2g per hårdhetsgrad, dH).

KOKSALT

Vanligt hushållssalt kan användas. Ingen speciell kvalitet krävs. Undvik dock grovsalt, som är svårösligt.

KALCINERAD NATRIUMKARBONAT

Även kallad vattenfri soda, skall användas. Säljes även under beteckningen målarsoda.

AKTUELLA FÄRGÄMNINGEN

		Ljushärdigheter (ISO 105-B02, *105-B01) Högsta värdet = 8, Bäst vid 60°C	
		4%	0,3%
LEVAFIX:	Briljantgul CA	5–6	4–5
	Guldgul E-G 150%	5–6	4–5
	Orange CA	4–5	4
	Scharlach CA	4–5	4
	Briljantröd E-BA	5	4
	Briljantröd E-4BA	4	3–4
	Rubin CA	6	5–6
	Marinblå E-4RA	6–7*	5–6*
	Blå CA	6–7	6
	Blå E-3GLA	6–7*	5–6*
	Mörkgrön E-3BLA	7*	6*
	Brun E-2R	5	5
REMAZOL:	Svart B 133%	4	3
	Svart RL	6	4

Uppgifterna lämnas efter bästa förmåga. Mångfalden av textila material och betingelser vid färgningen kan ibland förorsaka överraskande problem.